

100 години от рождението на Димитър Димов

тивания, от вулгарна еротика и дори порнография, поради което романът не можел да бъде оценен иначе, освен като вредно произведение“. Димитър Димов е принуден да направи промени – разширява описанието на работническата класа и въвежда нови герои. През 1954 г. излиза преработеното издание на „Тютюн“, а през 1955 г. излиза третото издание, в което Д. Димов прави още поправки върху текста. Едва през 1992 г. се появява

Димитър Димов е не само един от най-големите, но и един от най-четените български писатели. Роден е на 25 юни 1909 г. в град Ловеч. До 10-годишната си възраст живее в Дупница. Завършва гимназиалното си образование в Първа мъжка гимназия (1928). През 1928 г. е студент във Ветеринарномедицинския факултет на Софийския университет. Завършва през 1934 г. и постъпва на работа в Софийския централен бактериологичен институт, по-късно е микробиолог в Бургас, а до 1939 г. е участъков ветеринарен лекар. Асистент по анатомия във Ветеринарномедицинския факултет на Софийски университет (от 1939). През януари 1943 заминава на специализация в Мадридския институт „Рамон-и-Кахал“ по хистология на нервната система. Връща се в България през март 1944 г. Мобилизиран е в Беломорието до септември 1944 г. Доцент е в Агрономическия факултет в Пловдив (1946) и в Селскостопанската академия (1949–1952). От 1953 г. е професор по анатомия, ембриология и хистология на гръбначните животни във ВССИ „Г. Димитров“ в София. Автор на повече от 20 научни труда. Председател на Съюза на българските писатели от 21 март 1964 г. до

смъртта си. Димов е автор на над 20 научноизследователски труда. От 1942 г. сътрудничи с разкази, пътеписи, откъси от романи и драми във вестниците „Литературен глас“, „Литературен фронт“, „Мир“, „Народна култура“, „Отечествен фронт“, на списанията „Септември“, „Театър“. Димов е майстор на психологическия и социалния роман. Първият му роман е „Поручик Бенц“ (1938). Недовършеният „Роман без заглавие“, е отпечатан в сп. „Пламяк“ (1967). След престоя си в Испания Димов написва „Осъдени души“ (1945), в който католицизмът е основна повествователна нишка. Скоро след това публикува четири пътеписа за Испания – „Януарска пролет“, „Кастилска зима“, „Куха Испания“ и „Сан Себастьян“. През 1946 г. е отпечатан първият откъс от романа „Тютюн“ („Лит. фронт“). Романът е завършен и издаден през 1951 г. от издателство „Народна култура“. През 1952 г. се провежда тридневното обсъждане (цензуриране) на „Тютюн“ в СБП, след което спорът се пренася в периодичния печат. Главният докладчик Пантелей Зарев оценява романа като вредно произведение: „Някои положителни черти на „Тютюн“ тънат в блатото от буржоазни упадъчни наплас-

ния вариант на романа. „Скандалът около романа „Тютюн“ по времето на комунизма е престъпление към него и неговия автор. Мисля, че има връзка между този скандал и смъртта на баща ми, защото след натиска на цензорите той не е написал нито един роман“, казва в интервю за Дарик радио дъщерята на Димитър Димов – известната българска писателка Теодора Димова. Сред незавършените творби на писателя е романът „Ахилесова пета“ (публикуван в сп. „Пламяк“). Незавършена е и романизираната биография за Яне Сандански. Димов е автор на пиесите „Жени с минало“ (1959), „Виновният“ (1961) и „Почивка в Арко Ирис“ (1964).

По случай 110-годишнината от рождението на Димитър Димов в Дупница бе открита негова паметна плоча.

Плочата е поставена на стена на частен дом на улица „Христо Ботев“, където се е намирала къщата на бабата и дядото на писателя – Спас и Фикия Харизанови, в която писателят е живял близо 10 години. Градът е тясно свързан с творческия път на Димитър Димов.

(М.З.)